

reactie stichting Lucas Onderwijs op wetsvoorstel ‘Kleine klassen’

08-02-2016

Lucas Onderwijs is een groot schoolbestuur met 55 scholen voor basis- en speciaal onderwijs en 26 locaties voor voortgezet onderwijs. De scholen staan hoofdzakelijk in de regio Haaglanden, zowel in de binnenstad van Den Haag, in Vinex wijken als in de periferie. De stichting kent en koestert een grote diversiteit aan scholen, zowel in omvang, leerlingenpopulatie, medewerkers, ouders, onderwijsconcepten, culturen als schoolgebouwen.

Graag reageert het College van Bestuur van Lucas Onderwijs op het wetsvoorstel Kleine klassen. We onderschrijven het doel van deze initiatiefwet, namelijk hogere onderwijskwaliteit. Hiertoe zetten wij zo veel mogelijk middelen in voor het primaire onderwijsproces.

We zijn ons bewust van de vele reacties van ouders en leerkrachten die een verplichte klassenverkleining toejuichen. Toch adviseren we tegen dit wetsvoorstel. De redenen hiervoor zijn als volgt.

1. Het bepalen van de klassengrootte kan het beste worden gedaan door de betrokkenen op schoolniveau. Dit zijn de schoolleiding, leraren, ouders en medezeggenschap. Op schoolniveau kan de afweging gemaakt worden om kleinere klassen te maken met meer zorgleerlingen en grotere klassen om uit te komen met de bekostiging.
2. De voorgestelde wijziging van de definitie leerling-leraar ratio houdt in, dat alleen nog bevoegd onderwijsgevend personeel meetelt voor de groepsgrootte. Dit is geen definitie die stand kan houden in de praktijk. Veel van onze scholen werken met vakleerkrachten, onderwijsassistenten, en andere disciplines. Ook in de groeiende groep brede buurtscholen en Kindcentra werken leerkrachten samen in een team met collega's uit kinderopvang, zorg en welzijn om kinderen een geïntegreerd dagprogramma te bieden. Juist de mogelijkheid om een gemixt team van professionals in te zetten, gericht op de specifieke behoefte van de leerlingen op een school, biedt de mogelijkheid om onderwijs van goede kwaliteit te realiseren. Door het opleggen van een verplichte, landelijke ratio worden nieuwe belemmeringen opgeworpen om vanuit de behoefte van kinderen onderwijs te verzorgen en wordt de bureaucratie vergroot.
3. Het verplichten van een maximale en gemiddelde leerling-leraar ratio kan bij onze scholen die nu een grotere klassedeler hebben, een negatief effect hebben op de onderwijskwaliteit. Deze scholen (met voornamelijk zgn. '1.0 leerlingen') ontvangen te weinig bekostiging om zowel de groepsgrootte rond de 23 te houden en tegelijkertijd specialistische zorg zoals remedial teaching en interne begeleiding (zorg coördinatie) en ondersteuning door onderwijsassistenten te bieden. Indien deze specialisten en ondersteuners niet meer bekostigd kunnen worden, voorzien wij een risico voor de onderwijskwaliteit en een verhoging van de werkdruk voor de groepsleraren.
4. Het wetsvoorstel wil het voldoen aan de maximale en gemiddelde groepsgrootte opnemen als normindicator in het inspectietoezicht. Dit houdt in dat een school die op deze en nog één andere normindicator onvoldoende scoort, een aangepast arrangement (predicaat 'zwak') krijgt. Wij vinden dit een middel-doelverwarring in het wetsvoorstel, waar scholen niet mee belast moeten worden. Ter illustratie: binnen onze stichting kennen wij basisscholen met klassen van boven de 23 leerlingen, met goede tot excellente kwaliteit.
5. Het wetsvoorstel zal op veel scholen leiden tot een 'praktische en financiële omslag' (MvT pagina 15). Om dit mogelijk te maken spreekt het wetsvoorstel van oplopend 600 miljoen euro die extra beschikbaar wordt gesteld als specifieke doeluitkering voor klassenverkleining. De verdeling van dit bedrag over de scholen is echter niet nader gespecificeerd in het wetsvoorstel.
6. Indien de voorgestelde klassenverkleining wordt doorgevoerd, zal deze wijziging vertaald moeten worden in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs van alle gemeenten. Immers wanneer de klassenverkleining leidt tot meer groepen dan op basis van de huidige normering dan zal er voor die groepen ook passende huisvesting beschikbaar moeten zijn. Het kan ook betekenen dat scholen met leegstand worden geconfronteerd met inhuizing van andere scholen. In veel gevallen zal dit leiden tot verzoeken om uitbreiding van de beschikbare huisvestingscapaciteit en zal dit leiden tot extra investeringen, te financieren door

de gemeentelijke overheid. In de Memorie van Toelichting wordt terecht opgemerkt, dat op het gebied van onderwijshuisvesting sinds 2015 veel bezuinigd is. Voor een goede uitvoerbaarheid van dit wetsvoorstel betekent dit, dat er ook voor dit aspect nadere uitwerking nodig is en financiële dekking moet worden gezocht. Het terughalen van middelen bij de Samenwerkingsverbanden lijkt ons niet de juiste oplossing hiervoor.

Resumerend

We herkennen ons niet in het beeld dat de Memorie van Toelichting schetst van onwillige schoolbesturen of schoollocaties. Samen met de scholen zetten we ons elke dag in om goed onderwijs voor de leerlingen te realiseren. Uiteraard betekent dit ook dat we moeten uitkomen met de bekostiging bij het maken van keuzes.

We pleiten voor een betere uitwerking van het (flankerend) beleid om kleinere klassen mogelijk te maken, zonder nieuwe bureaucratie. Kleinere klassen, of het kleinschaliger organiseren van onderwijs, kan helpen om de werkdruk te verlagen, maar leidt niet automatisch tot betere kwaliteit. Daar zijn de professionals voor, die als leerkracht, schoolleider, vakleerkracht, specialist of ondersteuner samen werken aan het best denkbare onderwijs.